

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Quoru[m] sint Ideae. C. 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

fuerunt designatæ. Constat insuper, quomodo eorū Ideæ accidentia non sint, sed substantiæ; quomodo etiam physica in mathematica dicantur resolui; & demum, quomodo Aristoteles non iniuria dixerit Platonem non posuisse Ideam numerorum, quia in numeris reperitur prius & posterius: non enim posuit Plato ita Ideam numerorum, ut omnium esset Idea vna, sed distincte sunt diuersarum specierum numeri; & ita distinctæ non proprie sunt Ideæ, sed natura, & conditio cæterarum Idearum. Sed non leuis se nobis offert dubitatio: quia si in rebus corporeis mathematica sunt posteriora physicis, & sunt accidentia; quomodo in mūdo intelligibili, & in Ideis horum exemplaribus, se habet e contra? Ad hoc dico, in rebus corporeis posteriora esse, & accidentia; non ea, quæ primò respondent Ideis mathematicorum, sed solū externas eorum umbras: quæ verò primò respondent Ideis mathematicorum, sunt substantiæ, & naturæ rerum, conuenientibus numeris absolutæ; munere quarum dicimus mathematica nos ad diuina eleuare, & physica in mathematica resolui.

Quorum sint Ideæ.

CAP. IX.

X hactenus dictis manifestè colligitur, Ideas proprie, & præsertim esse substantiarū sensibilium: quæ cū diuidantur in materiam, formam, &

& compositum, materiæ non est Idea, cum sit exemplar diuinitatis expers, & sinus informis natus participare Ideis. Insuper compositi non est Idea, quoniam compositum materiam includit; quæ materia, cum non sit pars essentiæ, etiam non potest esse pars eius, cuius est Idea. Remanet itaque, ut solius formæ sit Idea: & quoniam formæ est id, quod est, compositum; ideo hac ratione asserimus dari Ideam hominis, & aliorum. Cum autem Idea sit formæ, adhuc forma triplex est; vel indiuidua, vel in specie, vel in genere sumpta. Generum non sunt Ideæ: quoniam Idea est quid completum, & perfectum; genera carent postrema perfectione. Indiuiduorum etiam non sunt Ideæ; quoniam omnia in vna natura, & vna essentia conueniunt, cui respondent Ideæ. Specierum itaque solùm Ideæ sunt, ut in 10. de R. P. exemplo lecti cumulatifsimè demonstrauit Plato. Neque assentiendum est Marsilio, viro alioquin doctissimo, qui nonnunquam censuit cum Platone, singularum animarum ratione præditarum distinctas esse Ideas; adeo, ut tot sint earum Ideæ, quot sunt numero animæ. Quæ sententia manifestifsimè reiicitur per rationem, qua usus est Plato in 10. de R. P. ad ostendendum vnius speciei vnicam esse Ideam. Cum itaque formæ in specie cõsideratæ Idea sit, huiusmodi forma adhuc duplex est; vel enim gignitur ex putri, ut vermes; vel ex semine: si ex putri, ei non conuenit Idea: nam quæ ex putri

fiunt, non primò, & per se; sed potiùs per
quandam cõsecutionem fiunt, & modo quo-
dam ex euentu; quorum Ideæ non sunt. Hinc
fallitur Auer. in 12. Metaph. 18. inquit, Pla-
tonem ponentem Ideas respexisse ad eas men-
suras, quæ in materia putri reperiuntur; &
propterea à longè conspexisse veritatem. At
re vera ipse magis à longè conspexit senten-
tiam Platonis, cùm Plato genitorum ex pu-
tri non ponat Ideam. Insuper viuentia, quæ
ex semine fiunt, adhuc sunt duplicia: vel enim
fiunt à simili, vt homo ab homine; vel oriun-
tur ex nexu animalium diuersæ speciei, vt
mulus, & lycisca: illorum sunt Ideæ, horum
verò minimè, cùm ex præcipua intentione a-
gentis non fiant; lupus enim lupum genera-
re intendit: hæ tamen formæ continentur in
virtute Idearum illorum animalium, à quibus
producuntur. Id ipsum est dicendum de Plan-
tis, quæ per insertionem furculorum ex nexu
plantarum diuersæ speciei constituuntur; nec
non de illis, quarum vna in altera, & ex altera
oritur: nam, vt inquit Syrianus in 13. Metaph.
sunt hæc omnia posteriùs genita, & aduenti-
tia, & non solius naturæ opera, nec omnino
secundùm suas rationes procedentis, sed ve-
luti iniuria affectæ, & frustratæ, seu suspensæ,
& laborare coactæ. Prætereà partium quoque
non datur Ideæ; partes enim in Idea totius in-
diuiduè continètur. Demù mali, priuationũ,
negationũ, secundarum intentionum nõ sunt
Ideæ;

Ideę: Idea enim est forma, & verè forma; malū, & priuationes sunt non entia; secundæ intentiones, si quid veri, & firmi includunt, ex primis habent. Patet itaq; ex his, quorū non sint, & quorum sint Ideę. Non me latet Scotum, & alios nōnullos ex Scholasticis Theologis, longè plurimum in Deo ponere Ideas: at ego Platonem sum imitatus. Verūm nō leuis oritur dubitatio: quia si mens per Ideas cætera cognoscit, si nō omniū in ea sūt Ideę, nō itaq; cognoscet omnia; & consequenter non omnia erunt ei curę. Præterea, si multorum non dantur Ideę, quorum tamen homo scientiam habet, & quorū dantur definitiones; nō itaq; pro scientia, & pro definitione necessarię erunt: cuius oppositum dicit Plato & in Timæo, & in 6. de R. P. & in Epistolis. Ad hæc dicendum, quòd quemadmodū in generatione cætera omnia, quorū nō sunt Ideę, pendēt ab eis, quorū sunt Ideę: vel ad ea modo aliquo sese habent; ita de cognitione se habere putādū est: ea enim quorū nō sunt Ideę, cognoscuntur per Ideas aliorū: veluti partes cognoscūtur per Ideā totius; artificialia per Ideas naturalium, quorū sunt imitationes; vel per Ideam animæ rationalis, in cuius numeris, & rationibus, tanquā in principiis, omnia arte constantia continētur; proprietates cognoscuntur per Ideam eius, cuius sunt proprietates; cætera accidentia ex notitia Ideę rei, cui accidunt, & à qua pendent; relationes cognoscuntur, per fundamenta;

malum, ut malum, est non ens, & recessus ab ente, & propterea non intelligibile; cognoscitur tamen per Ideam entis, à quo recedit; indiuidua cognoscuntur per Ideam speciei: ut enim per Ideam vnam speciei multa indiuidua gignuntur, ita etiam per Ideam vnam singula cognoscuntur. Ideo rectè dicebat Simpl. in 2. de anima oculum per vnam albedinis rationem iudicare albedines omnes. Materia demum intelligibilis non est, cum non sit forma; cognoscitur tamen à diuina mente per id, quod in ea modus materiæ, & infinitum esse dicitur: Insuper cognoscitur per notitiam Idearum, quarum participationis est sinus, vel locus. Ideo rectè Aristoteles quoque asserit, materiam per se non esse natam intelligi.

Quos usus præbeant Ideæ.

CAP. X.

IT præclaræ, & eminentissimæ sunt Ideæ; ita plurimas, & eximias præbent utilitates: quæ omnes in tres gradus distribuuntur. Primus pertinet ad mentem, secundus ad ordinem rerum, postremus ad hominem. Si ad primum conuertimur, conducunt Ideæ ad mentis cognitionem, & functiones munerum eius. Mens enim in se conuersa, per Ideas cognoscit omnia; cognoscens producit, productaque etrat, & seruat: demptis Ideis, nec de cognitione diuinæ mentis, nec de rerum ab ea dependentia,